

REDUCING THE IMPACT OF STROKE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA – CURRENT STATE AND PERSPECTIVES

Glavan Danu¹, Gasnaș Alexandru¹, Ciobanu Natalia², Oglindă-Catîrău Gabriela¹, Groppa Stanislav¹

¹Department of Neurology no. 2, *Nicolae Testemitanu* SUMPh;

²Laboratory of Cerebrovascular Diseases and Epilepsy, Institute of Emergency Medicine

Background. The Republic of Moldova (RM) has a population of about 4 million people. It ranks among the firsts in the world in terms of stroke incidence. In our country, every hour a person suffers a stroke. **Objective of the study.** Review of the current situation of stroke management and evolution of services in this field over the last years in RM, in order to develop an updated clinical approach and promote research for quality improvement of these services. **Material and Methods.** A retrospective study was performed on stroke subjects in country's hospitals, based on the RES-Q and the National Bureau of Statistics. Searched for articles on PubMed, with the terms: "stroke", "thrombolysis", "thrombectomy", "management" and filters: 2020-2021, 18+ years, English. 2351 publications were selected: 91 meta-analyses, 62 reviews and 23 systematic reviews. **Results.** The health status of RM's population is one of the most unfavourable in the entire European area. Currently, there are only 3 hospitals with Stroke units in Chisinau, 2 of them performing endovascular treatment. Only 4 regional hospitals have access to tomography, exclusively during the day. The first intravenous thrombolysis was performed in 2005. Since 2018, it's also performed in 2 regional hospitals. In 2018, the first thrombectomy was performed in RM. The post-Stroke rehabilitation rate accounted for only 1% in 2020, because of the pandemic. A national Action Plan for the reorganization of stroke management system in RM for 2020-2030 was presented in 2019. **Conclusion.** Major advances in stroke management in our country occurred in the last years. However, there is still a difference in the quality of stroke care throughout our country and continuous efforts should be made to eliminate it in the future.

Keywords: stroke, thrombolysis, thrombectomy, management

REDUCEREA IMPACTULUI ACCIDENTULUI VASCULAR CEREBRAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA – STATUTUL ACTUAL ȘI PERSPECTIVE

Glavan Danu¹, Gasnaș Alexandru¹, Ciobanu Natalia², Oglindă-Catîrău Gabriela¹, Groppa Stanislav¹

¹Catedra de neurologie nr. 2; USMF „Nicolae Testemițanu”;

²Laboratorul de Boli Cerebrovasculare și Epilepsie, IMSP Institutul de Medicină Urgentă

Introducere. Republica Moldova (RM) are o populație de aproximativ de 4 milioane de oameni, clasându-se printre primele din lume în ceea ce privește incidența accidentului vascular cerebral (AVC) – la fiecare oră o persoană suferă un AVC. **Scopul lucrării.** Revizuirea situației actuale a managementului AVC și a evoluției serviciilor în acest domeniu în ultimii ani în RM pentru actualizarea abordării clinice și promovarea cercetării în scopul îmbunătățirii calității acestor servicii. **Material și Metode.** S-a realizat un studiu retrospectiv pe subiecți cu AVC din spitalele țării, pe baza registrului RES-Q și ale Biroului Național de Statistică. S-au căutat articole pe PubMed, cu termenii: AVC, tromboliză, trombectomie, management și filtrele: perioada 2020-2021, 18+ ani, limba engleză. Din 2351 publicații s-au selectat: 91 metaanalize, 62 de recenzii și 23 de recenzii sistematice. **Rezultate.** Starea de sănătate a populației RM este una dintre cele mai nefavorabile din întreaga zonă europeană. În prezent, există doar 3 spitale cu unități AVC la Chișinău, 2 dintre acestea efectuând tratamentul endovascular. Doar 4 spitale regionale au acces la tomografie, exclusiv în timpul zilei. Prima tromboliză intravenoasă a fost efectuată în 2005. Din 2018 tromboliza intravenoasă este efectuată și în 2 spitale regionale. În 2018 a fost efectuată prima trombectomie în RM. Din cauza pandemiei, rata de reabilitare post-AVC în 2020 a reprezentat doar 1%. Un plan național de acțiune pentru reorganizarea sistemului de management al AVC în RM pentru perioada 2020-2030 a fost prezentat în 2019. **Concluzii.** În ultimii ani au avut loc progrese majore în gestionarea AVC în țara noastră. Cu toate acestea, există încă o diferență în calitatea îngrijirii pacienților cu AVC și ar trebui depuse eforturi continue pentru a o elimina. **Cuvinte-cheie:** AVC, tromboliză, trombectomie, management.